

AI v praxi: Guidance Note

Odpovědné využívání umělé inteligence v organizacích české sítě Nadace Anny Lindh

Tato Guidance Note vznikla jako navazující výstup projektu AI v praxi, realizovaného v rámci české sítě Nadace Anny Lindh v roce 2026. Jejím cílem je nabídnout členským organizacím stručná doporučení pro bezpečné, efektivní a odpovědné využívání nástrojů umělé inteligence (AI) v každodenní práci.

Doporučení vycházejí z [dat anonymního dotazníkového šetření](#) mezi členy české sítě ALF (N = 31), které navázalo na fokusní skupinu uskutečněnou dne 11. února 2026. Zohledňují jak kvantitativní výsledky, tak kvalitativní zkušenosti respondentů a respondentek.

Součástí této Guidance Note je také přehledná vizualizace vybraných zjištění z dotazníkového šetření. Zachycuje nejdůležitější poznatky o tom, jak organizace české sítě ALF AI využívají, v jakých oblastech jim nejvíce pomáhá a jaké zásady pro její odpovědné používání z výzkumu vyplývají. Na tato zjištění navazuje pět stručných doporučení.

1. Využívejte AI jako podporu lidské práce, nikoliv jako náhradu odborného úsudku

Mapování ukazuje, že organizace české sítě ALF již AI běžně využívají. Současně ji však téměř jednoznačně vnímají jako podpůrný nástroj, nikoliv jako náhradu lidského rozhodování nebo odbornosti.

Doporučení

AI je vhodná zejména pro brainstorming, překlady, zpracování a shrnutí informací, jazykové úpravy, administrativní úkoly nebo přípravu prvních návrhů textů. Finální rozhodnutí i odpovědnost za obsah by však měly vždy zůstat na člověku.

2. Chraňte osobní, citlivá a důvěrná data

Ochrana dat patří mezi nejvýznamnější témata identifikovaná v šetření. Respondenti se shodovali, že dostupné AI nástroje nejsou vhodným prostředím pro práci s osobními údaji klientů, zaměstnanců nebo dalších osob.

Doporučení

Každá organizace by měla mít jasně stanoveno, jaké informace lze do AI nástrojů zadávat a jaké nikoliv. Do běžně dostupných AI nástrojů by zpravidla **neměly** být vkládány osobní údaje, citlivé informace o klientech či zaměstnancích, neveřejné smlouvy, projektová dokumentace obsahující důvěrné informace, interní strategické materiály ani další data podléhající smluvní nebo zákonné ochraně.

3. Každý výstup AI ověřujte

Nejčastěji zmiňovaným praktickým limitem AI byly nepřesnosti, nedostatek kontextu a tzv. halucinace. AI může vytvářet přesvědčivě formulované, ale fakticky nesprávné informace. Respondentstvo zároveň zdůrazňuje, že AI využívají především jako pomocníka při orientaci v tématu nebo strukturování práce, nikoliv jako autoritativní zdroj informací.

Doporučení

Veškeré faktické údaje, citace, statistiky, právní informace nebo odborná tvrzení by proto měly být před zveřejněním ověřeny z důvěryhodných zdrojů. Vhodně formulované prompty mohou AI zároveň vést k uvádění zdrojů použitých informací, které je následně možné a nezbytné lidsky ověřit.

4. Stanovte jednoduchá interní pravidla

Dotazníkové šetření ukázalo výrazný rozdíl mezi deklarovanou potřebou interních pravidel pro využívání AI a jejich skutečným zavedením a uplatňováním v organizacích. Přestože většina respondentů a respondentek podporuje vznik interních pravidel pro využívání AI, největší část organizací je dosud nemá.

Doporučení

Není nutné vytvářet složité směrnice. Pravidla mohou pokrývat například tyto oblasti:

- kdy je vhodné AI používat,
- kdo odpovídá za kontrolu výstupů,
- jak se nakládá s daty,
- v jakých situacích je vhodné využití AI transparentně přiznat.

5. Rozvíjejte AI kompetence průběžně

Respondenti opakovaně upozorňovali, že největší výzvou není samotné používání AI, ale rychlost, s jakou se nástroje vyvíjejí. Jednou z oblastí, o kterou respondenti projevíli zájem, je také sdílení osvědčených postupů při formulaci tzv. promptů a dalších praktických zkušeností s využíváním AI.

Doporučení

Průběžné vzdělávání, sdílení zkušeností mezi organizacemi a výměna praktických příkladů mohou významně zvýšit přínosy AI a současně snížit rizika jejího používání.

Poznámka: Vizualizaci v Guidance Note byla vytvořena s využitím nástroje generativní umělé inteligence ChatGPT